

Nieuwe cursus voor lekenpredikers start in september

In een tijd waarin het predikantentekort voelbaar is, vervullen lekenpredikers een steeds prominentere rol. Hoewel het voorgaan in protestantse erediensten traditioneel voorbehouden is aan theologisch geschoolde predikanten, erkent de VPKB de waarde van lekenpredikers als aanvulling op het ambt. Om deze waardevolle bijdrage te ondersteunen en te versterken, krijgen lekenpredikers vanaf september een cursus aangeboden.

Arjan Knop

Enkele jaren geleden werd vanuit de Commissie Vorming van de VPKB een cursus georganiseerd om mensen die voorgaan in onze erediensten een sterkere theologische en praktische basis te geven. Deze cursus bracht een mooie groep samen en veel cursisten gaan tot op vandaag nog steeds voor in gemeenten.

Geen negatieve term

We hebben het hier over predikers die niet de hele academische theologische opleiding hebben doorlopen en daarom 'lekenpredikers' worden genoemd. Het woord 'leek' is hier een neutrale term die alleen aangeeft dat iemand niet in het ambt van predikant is bevestigd. Het is geen negatieve term in de zin dat iemand niets afweet van een bepaalde activiteit of beroep. Lekenpredikers is misschien niet de beste aanduiding voor mensen die voorgaan in de eredienst en geen theologen zijn, maar het geeft wel aan waar het om gaat.

Tekort aan predikanten

Voorgaan in de eredienst, bidden in naam van de gemeente en preken is volgens onze traditie in eerste instantie voorbehouden aan de predikant. Zij of hij heeft hiervoor een lange en toch wel zware opleiding afgerond, en alle nodige bagage meegekregen om het ambt uit te voeren. In onze kerk hebben we een groot tekort aan predikanten, zoals we allemaal ervaren. We vinden het belangrijk dat elke zondag de kans wordt geboden om samen te komen als gemeente rond het Woord van God. Maar hoe doe je dat als er geen eigen dominee is (of die is er wel, maar heeft recht op een vrije zondag)? Dan kun je een beroep doen op de zogenaamde lekenprediker.

Waardevol voor de kerk

Nu kunnen we een uitvoerig debat houden over de rol van de lekenprediker en hoe deze zich verhoudt tot een dominee, maar daar is hier nu de plaats niet voor. Deze en andere vragen komen wel uitgebreid aan bod in de nieuwe cursus die vanaf september wordt georganiseerd en waarover we zo dadelijk komen te spreken.

Het punt is dat als we over lekenpredikers spreken, dit bijna als vanzelf wordt gekoppeld aan de afwezigheid van een 'echte' predikant. Alsof het werk van een lekenprediker een noodgreep zou zijn om de gaten te vullen, en deze niet meer nodig is zodra de gemeente weer een eigen predikant heeft. Dit is niet de visie die onze kerk wil uitdragen en we gaan daarom in de cursus ook uit van een grote waardering van de lekenprediker die op eigen wijze bijdraagt aan de opbouw en bloei van een gemeente.

In een artikel over de rol van de lekenprediker schrijft ds. Stefan Gradl hierover het volgende:

“Lekenpredikers vervangen predikanten niet, ze vullen ze aan. Predikanten zijn een vrij homogene groep: ze zijn allemaal academici, ze hebben allemaal min of meer dezelfde studie achter de rug, ze zijn geschoold in dezelfde manieren van Bijbeluitleg. De meerwaarde van lekenpredikers is dat zij hún levenswereld en hún ervaringen inbrengen en daardoor soms een andere insteek hebben dan de vaktheologen. (...) Het gaat niet om een minachting van deskundigheid en vakkennis, maar om aanvullende perspectieven en andere levenservaringen die voor de gemeente verrijkend kunnen zijn en die de verkondiging door de vaktheologen niet vervangen, maar aanvullen.”

Lekenpredikers zijn dus waardevol voor de levende kerk en brengen hun eigen ervaringen, inzichten en talenten mee in hun dienst aan het Woord. Dat is ook het uitgangspunt van de nieuwe cursus die aangeboden wordt aan iedereen die geïnteresseerd is in het voorgaan in een viering.

Veelzijdig

De cursus is zo opgebouwd dat in een kort tijdsbestek van tien bijeenkomsten de cursist inzicht krijgt in de fundamentele aspecten van het leiden van een kerkdienst. Het gaat dan in grote lijnen om basiskennis van de Bijbel, de structuur van de kerk, de rol van de lekenprediker, het maken van een preek, de liturgie en pastoraat. Tijdens de cursus wordt ook veel aandacht besteed aan persoonlijke geloofsontwikkeling en is er veel ruimte voor gesprekken en het delen van ervaringen. Tegelijk leggen we de nadruk op het versterken van bepaalde vaardigheden, zoals spreken in het openbaar en het opstellen van een helder betoog. Kortom, de cursus is zeer veelzijdig, vraagt een grote inzet van de cursist en biedt voldoende handvaten om voor te gaan in een protestantse viering.

De cursus staat ook open voor mensen die misschien niet meteen willen voorgaan, maar die wel een bredere kennis van kerk en eredienst willen verwerven. Ook meegenomen is dat de cursus gratis wordt aangeboden door de VPKB.

De bijeenkomsten vinden plaats op woensdagmiddag van 14.00 - 18.00 uur in de Faculteit voor Protestantse Theologie en Religiestudies (FPTR) te Brussel. Zie het volgende schema:

18 september 2024	Inleiding
25 september	Wat is een kerk? Over de structuur van de VPKB
9 oktober	Liturgie
23 oktober	Homiletiek / Hoe maak je een preek?
6 november	Presentietheorie
20 november	Ontstaan en achtergrond van de Bijbel

4 december	Bijbelse hoofdlijnen
18 december	Bijbel in de eredienst. Welke hulpmiddelen zijn er?
8 januari 2025	Extra bijeenkomst
22 januari	Presentatie eindopdracht

Voor alle informatie en opgave:

Arjan Knop – vormingswerker VPKB

Email: apknop@hotmail.com

Tel.: 0495 93 48 46